

ELŐFIZETÉS

BELSŐ:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos polt sor egyszer 20 ft,
minden következő 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak pályájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, szeptember 7.

Átkeltek csapataink a Jasioldán.

Budapest, szeptember 6. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

A besszarábiai határon és a Szereth torkolatától keletre az oroszok tegnap megismételték heves ellentámadásaikat. Az ellenséget mindenütt visszavertük, miközben súlyos veszteséget szenvedett. A Szereth harcvezetési vonalán és Brodytól keletre és Dubnotól nyugatra levő vonalainkon a harci tevékenység az előző napok erős küzdelmeihez képest némileg alábbhagyott. **Tarnopol környékén egy elsáncolt helységet az oroszoktól elragadtunk.** Lucktól keletre előrenyomuló csapataink Lykától északra a legnehezebb viszonyok között támadásban áthaladtak a posványos és az elárasztott Putilowka-lapályon. Felső Jasiolda mentén küzdő cs. és kir. haderő kivetette az ellenséget a folyótól délre levő legutolsó elsáncolt állásaiból is és több helyen elérte az északi partot.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok tegnap a tengeremléki harcvezetési vonalán és Karinthiában általában nem tevékenységet. A Kreuzberg-sattel területen ellenben Innichientől délnyugatra hosszabb szünet után heves ágyúharcot kezdtek és ott több ponton megkísérelték állásaink megközelítését. Gyalogsági harcra eddig nem került sor. **Höfer** altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Előrenyomulás a mocsaras vidékeken.

Berlin, szeptember 6. (Hivatalos). A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Lényeges esemény nem történt. A menin-yperni országúton lelőttünk egy ellenséges kétfedelű repülőgépet.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadcsapata.

Keleti tengertől a Grodnótól keletre fekvő vidékig a helyzet változatlan. A jobbszárny Lannonnal a Njemen felé és Wolkowskytól északra a Ross-szakasz felé közeledik.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsapata.

A hadcsaport az ellenséges határvédekkel folytatott harcokban előnyösult és már átlépte Wolkowskytól délre a Ross-szakaszt. A Pruzanytól északkeletre levő Smolanica melletti mocsárszorosokat is leküzdötték.

Mackensen tábornagy hadcsapata.

A támadás továbbra is előrehalad.

Délkeleti hadszíntér:

Különös esemény nem történt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Elveszett német buvárhajó.

Berlin. A Wolff-ügynökség közli: A tengerészeti vezérkar főnökének helyettese jelenti: Az U. 27. buvárhajónk augusztus 10-én elsüllyesztett egy régibb típusú kis angol cirkálót. Miután ez a buvárhajónk a mai napig nem tért vissza, elvesztésével kell számolnunk. Augusztus 18-án a Bristol csatornában egyik tengeralattjárónkat egy angol személyszállító gőzös ágyazta.

A beszédes cár.

Arad, szeptember 6.

Szokatlanul sokat lehet olvasni most a cár beszédeiről. Béke idején nem szokott ilyen bőszavu lenni a cár alattvalóihoz. Vagy ha beszélt is hozzájuk, az ukázok nyelvén tette. Csak parancsa volt a nagy birodalom uralkodójának, aki egyebet nem várt a népeitől, mint engedelmességet és adófizetést. Néha napján beszélt a cár, de csak felkészítőkkben. A felkészítőkkben fejedelmi vendégeit üdvözölte, biztosította szeretetéről és megtörhetetlen béke-vágyairól. Királyokon alul a cár nem pazarolta ékesszólásának virágait.

Most már tudjuk, hogy ezek a beszédei voltak a leghazugabbak. Az államfők közül, akiket a cár vagy mint vendéglátó, vagy mint vendég a legnagyobb áradozással köszöntött, ketten is fegyvert voltak kénytelenek fogni a cár alattomos tervei ellen. Most már tudjuk, hogy mialatt Miklós cár Vilmos császárt, vagy Ferenc Józsefet éltette, Franciaországgal készen volt a terve, hogy a revanche érdekében Németországot megtámadja s ugyanakkor már bogozta a szálaikat annak a hálónak, a melyet a monarchia vesztére szőtt.

Amilyen hamis volt a cár az uralkodókkal szemben, ugyanolyan most a maga népei előtt. Most igyekszik leszállni hozzájuk; önbizalmat erőltető, lelkesíteni próbáló beszédekkel fordul alattvalóihoz és biztosítja őket, hogy addig nem köt békét, míg az ellenség Oroszország földjén van.

Ki hitte volna valaha, hogy az autokrata, csupán parancshoz szokott cárnak szüksége van a népkegyre, az alattvalókra! Ugy látszik, a kancsuka már egymagában nem elég, hogy azt a bizonyos két milliós hadsereget egybeterelje, a vágóhid elé kergesse. Ugy látszik, attól lehet tartani, hogy a megvert, egyre visszavonuló seregben forr az elégedetlenség és még inkább erjed a békétlenkedés azokban, a kiket ezután akarnak katonának befogni, hogy holttesteikből a német és osztrák-magyar csapatok hőmpölygő árjának gátat emeljenek. És ugy látszik, hogy Oroszország népe megelégedte a pusztulást, nyomort, szenvedést, a melyet a cár és elbizakodott diplomatáinak nagyralátó tervei miatt kell kiállani.

Mi lett ezekből a kevély tervek-ből! A cár elutasítja még a békeszavát, de legtüzezebb buzditásában is,

csak addig akarja folytatni a harcot, a „mig az orosz földön ellenség van.“ Esztendeje az volt a harc határa, hogy Berlinben és Bécsben legyenek. Most már a végső erőlködés, az utolsó tartalékok megfeszítő ellentállásnak is az a célja, hogy mentse, a mit menteni lehet. Mert most már nemcsak a járom alatt tartott népek töldjét hódította meg az ellenség, Lengyelországot, Litvániát és Kurlandot, hanem az ő orosz területeket is egyre nagyobb darabon tapossa a lába.

Csak a szorultságban szokott a

gőgös ember szava megeredni. Mikor bajban van, akkor tud hizelegni, nyájaskodni, barátságot mutatni, bizalmaskodni. De ahhoz, hogy célt érjen, egy hiányzik. Ha a nyájas és leereszkedő beszéd hallói nem emlékeznek a cárra abból az időből, amikor elzárkózott deszpota volt, elérhetetlen bálvány, talán hatása lenne. Így azonban csak azt láthatják az oroszok, hogy a veszedelem, a nagy orosz birodalom veszedelme igen nagy lehet, ha a cár lelke és nyelve ilyen elváltozásra képes volt.

keletkező pereket az aradi tőzsde bíróság előtt döntenek el. Első alkalom, hogy a törvényhatóság az aradi tőzsde kompetenciáját vészi igénybe.

Végül új momentum a tanács javaslatában az, hogy az esetre, ha a buza raktározásért díjat kellene fizetni, akkor az Áruaktár tarifája a mértékadó.

A törvényhatóság változatlanul el is fogadta az összes javaslatokat és megbízta a tanácsot, hogy a kormánytól kérjen vásárlási engedélyt hatszáz vagon búzára, azonban a malmokkal csak annyit őröltesse, amennyi az év végéig szükséges. A jövő évre szükséges lisztre, illetve gabonára tett ajánlattal a törvényhatóság később foglalkozik.

A liszt elosztás kérdése csak általános-ságban tárgyalta a közgyűlés és azt mondotta ki, hogy megvárandó a kormánynak a lisztelosztást szabályozó rendelete és ha ezt ismeri a tanács, akkor tegyen konkrét javaslatot.

Annak a régebbi elvi elhatározásnak, hogy a lisztelosztásból az aradi kiskereskedők is hasznot lássanak, Faragó Rezső adott kifejezést a törvényhatóság általános helyeslése mellett. A közlemezési bizottságban történetekre hivatkozva amaz aggodalmát bangoztatta, hogy a tanács esetleg a kiskereskedőknek csak négy százalékos közvetítési díjat juttat és a nagykereskedők is ugyanannyit kapnak, noha nincs annyi munkájuk és kiadásuk a liszt szétosztásánál, mint például a szatócsoknak. Tulmagasnak tartotta a tíz százalékos a maximális ár felett, mert a város, amely a malmoktól megkapja a 200 koronás vagononkénti jutalékot, nem vehet még külön két százalékos az árusításért. Már csak azért sem, mert tulajdonképpen nem a város, hanem a malmok juttatják el a lisztet a nagykereskedőkhöz.

Az elnöklő polgármester félbeszakította a felszólalót és arra kérte, hogy ezt a kérdést most ne tárgyalja, mert ez most nincs napirenden.

Málek Lajos dr. azonban kérte, hogy csak hadd nyilvánuljon meg a törvényhatóság felfogása, ha nem is lehet határozatot hozni, mert a közlemezési bizottság zárt tárgyalásai miatt a közönség nincs jól informálva és így az érdekeltek körében a sok ezt mondják, azt mondják miatt aggodalom keletkezik.

Kétszáz kiskereskedő nevében szólalok fel — folytatta Faragó és kérem, hogy a törvényhatóság utasítsa a tanácsot arra, hogy a kiskereskedőket juttassa megfelelő haszonhoz, mert négy százalék mellett nem lesznek hajlandók a lisztárusítást vállalni.

Lőcs Rezső helyettes polgármester felszólalása teljesen megnyugtatta a közgyűlést. Kijelentette, hogy a közlemezési bizottságban az a nézet alakult ki, hogy minden kereskedő, aki most is lisztelárusítással foglalkozik, a város lisztjéből kapjon. A város természetesen maga jutalékot nem vesz, hanem az egész nyolc százalékos átengedi a kereskedőknek oly képen, hogy a nagykereskedők egy, legfeljebb másfél százalékos kapjanak, a többi pedig legyen a kisebbeké.

A közgyűlés helyesléssel fogadta a helyettes polgármester szavait és a közgyűlés jegyzőkönyvét azonnal hitelesítette.

Az aradi házvezred volt parancsnoka újra szolgálatban. A király elrendelte, hogy az újabb feldílvizsgálat eredményéhez képest, mint szolgálatra alkalmasak áthelyeztessenek: Barnhöfti Barza Simon, 33. gyalogezredbeli várakozási illetékel szabadságolt ezredes a 96. gyalogezred tényleges állományába átvétessék.

Aradiak a meghódított területek ujjaépítésében.

(Hol vannak az orosz foglyok százezerei. — Az önkéntes szaporodás. — Egy aradmegyei igazgató-tanító a hadtáp életéről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, szeptember 6.

— Hol vannak, hová teszi a hadvezetőség ezt a milliónyi orosz foglyot, akiket a galíciai és orosz lengyelországi offenzívánkban fogtunk el?

Erre a kérdésre igen érdekes feleletet adott egy aradmegyei igazgató-tanító, aki egyik galíciai hadtápparancsnokságnál teljesít szolgálatot és minthogy a háború teljes tizenkét hónapja alatt megszakítás nélkül a különböző haraktereken volt a most több századmagával két heti pihenőt kapott. Szabadságidejét falujában tölti el, de néhány órára bejött Aradra, hogy kollégáival, felettes hatóságával is elbásozáljon.

— Az elfogott oroszokat — mondotta az igazgató — most mind a hadtápparancsnoksághoz szállítják a frontról, mert amióta igen tekintélyes ellenséges területeket hódítottunk meg és ott ugy a közigazgatási, mint a közgazdasági életet mozgásba hoztuk és új életet teremtünk a romokon, igen sok munkás kézre van szüksége a hadtápparancsnokságnak. A parancsnokság székhelyén külön irodák irányítják a föld, az erdő, az út, a víz munkákat és a központtól kéri a szükséges munkaerőt. Az én feladatomban az volt, hogy egész nap folyamán átvettem a behozott foglyokat, jegyzéket készítettem róluk a vezetésem alatt álló irodában. Jelentést tettem minden este a parancsnoknak a létszámról és kirendeltem éjszakára az őrszemélyzetet.

Az őrsparancsnok számszerint megolvassa vette át este a foglyokat, akik tekintettel a gyönyörű nyári éjszakákra, szabad helyen aludtak. Reggel az őrsparancsnok jelentést tett és a „Frübrapportban“ beszámolt az eseményekről, a foglyok számáról. Számtalan-szor megtörtént, hogy este átvett például 1500 foglyot és másnap reggel azt jelentette, hogy a foglyok száma 2100, hatszáz a szaporulat. Ne méltóztassék azt binni, hogy valamelyik parancsnokság küldte ezt a hatszáz muszkát a frontról. Szó sem volt róla. Ez k önként jelentkezett orosz katonák voltak, akik szántsándékkal elmaradtak a csapataiktól, elbujtak erdőkben, vagy az oroszoktól kiűritett falvakban és mikor megtudták, hogy a foglyoknak hol kell jelentkezniük, jöttek ők is, önként, szép rendben, katonásan. De azt sem méltóztassék binni, hogy ez csak egyszer történt meg. Oh nem, ez ugyszólván napirenden volt. Mindenféle orosz katona megadja magát, csak a ko-

zák nem. Az inkább meghal, vagy öngyilkos lesz. Egyetlen egyszer hoztak be hozzánk egy kozák őrmestert. Egész jól beszélt németül és mikor egy bakánk megmondta neki, hogy a miénik Szent-Pétervár felé nyomulnak, a kozák oly dühbe jött, hogy ha közbe nem vetjük magunkat, akkor embervér folyik.

— A foglyoktól igen értékes és a hadvezetőségre rendkívül hasznos adatokat szerzünk és ezért mindig valamely tiszt hallgatja ki őket. Fogoly tisztok is beszédesebbek most már, mint a háború elején, amikor még velük is elhitette az orosz hadvezetőség, hogy rövid idő múlva Budapesten és Bécsben pihenik ki a téli hadjárat fáradalmait. Ma már tisztán látják a helyzetet.

— Siessetek és vonuljatok már be Kiewbe — mondotta egy zászlós — mert még meg-esik, hogy a cár egész hadserege átjön hozzátok és akkor mit csináltok annyi emberrel?

Aradi malmok látják el a várost liszttel.

(Minden kereskedő árusíthat városi lisztet. — Nyolc százalék a maximális áron tetül. — A rendkívüli közgyűlés az aradi tőzsdét választotta bíróságnak.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, szeptember 6.

Arad város törvényhatósága ma Varjassv Lajos polgármester elnöklésével tartott rendkívüli közgyűlésén oly módon gondoskodott a polgárság lisztjéről, hogy aligha lesz még egy törvényhatóság az ország területén, amely kedvezőbb feltételek mellett jutna a kenyérhez. A törvényhatóság megszerzi a gabonavásárlási engedélyt, és díjtalanul átruházza a Neuman Testvérek cégre és a Széchenyi gőzmalom részvénytársaságra és ezért a malmok a városnak a mindenkori maximális áron rendelkezésre bocsátják a lisztet.

A tanács javaslata, amely lényegében megegyezik a malmok ajánlatának szövegével és amelyet az Aradi Közlöny már közölt, három új momentumot tartalmazott. A tanács kiköti, hogy a malmok legalább 75 kilogrammos búzából őrlik a város lisztjét. A tanács mai előkészítő ülésén, amikor ennek a feltételeknek kikötése felvetődött, egyúttal az a vélemény is kifejezésre jutott, hogy a Neuman-féle liszt, amely világszerte ismert márka, súlyosabb búzából, 78–86 kilóból készül, tehát a város közönsége nyugodt lehet afelől, hogy a liszt minősége jó lesz.

A tanács eme nevezetes ajánlat tárgyalása-alkalmával egy igen jelentős lépést tett az aradi kereskedelmi élet színvonalának emeléséhez. Az ajánlattételmalmokkal egyetértően abban állapodott meg a tanács, hogy a megegyezésből

Szibériából is folytatja a háborút Oroszország

(Munició nélkül nem lehet győzni. — A löszer-bizottság ülése. — A cár és a дума elnöke további harcra tüzel. — Kiűrik a Balti-tenger partvidékét.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Bécs—Pétervár, szept. 6.

Miklós cár a hadseregellátás és löszerszállítás ügyének tárgyalására kiküldött bizottság értekezletének megnyitásán a következő beszédet mondotta:

— A kérdés, amelynek megoldását az Önök tanácskozáására bízták, nevezetesen a nemzeti védelem kérdése, e pillanatban a legnehezebb és legfontosabb ügy. Tanácskozásuk tárgya a hadseregnek löszerrel való megfelelő ellátása és így az a cikk, amelyre csapataink várnak, hogy gátat vessenek az idegen invázióknak és hogy a sikert ismét fegyvereinknek megszerez-
zék. A törvényhozótestületek, amelyeket a most folyó ülészsakra egybehívtam, szilárdul és a legcsekélyebb vonakodás nélkül azt a választ adták, amely Oroszországhoz méltó és amelyet vártam, nevezetesen, hogy a háborút a teljes győzelemig kell folytatnunk. Nem kételkedem abban, hogy ez a válasz egész Oroszország hangja volt.

Akkor az a nagy elhatározás, melyre magunkat rászántuk nagy erőfeszítéseink közepette, nagy buzgalmat is ró ráuk. Ez a gondolat immár általánossá vált. Szükséges azonban, hogy a gondolat tetté váljon és az önök értekezletének éppen ez a célja. Ezek az értekezletek közös és egységes munkára hozzák egybe a kormányt, a képviselőket, a törvényhozó testületeket és ipari vállalkozásainkat, szóval az egész ország képviselőit. Munkáikhoz teljes bizalommal hívták önöket egybe és ez alkalomból önöket rendkívüli felbatalmazással láttam el. Elénk figyelemmel fogom tevékenységüket kísérni és valahányszor szükségessé válik, személyesen is részt fogok értekezletükön venni. Nagy feladat előtt állunk és az egész birodalom élő erejét a feladat megoldására fogjuk felhasználni. Hagyjuk e pillanatban minden egyéb dolgunkat, még akkor is, ha az állam érdekében bármi fontossága volna is. Semmi se tártas most el a mi gondolatunkat, akaratunkat és erőnket attól az egyetlen céltől, hogy az ellenséget országunkból kiűzzük. E pillanatban mindenekelőtt teljes katonai felszerelést kell biztosítanunk aktív hadseregünknek, ép úgy a zászlók alá szólított legénység szükségletét. Ezt a feladatot bíztuk önökre. Uraim! Azt hiszem, minden erejüket, minden hazaszeretetüket e feladat megoldására fogják szentelni. Ebben bízva kiáltom: Isten segítségével munkára fel!

Az ellenség teljes legyőzéséig (?) akar harcolni Oroszország.

A löszerbizottság értekezletén a cár után Potiwanow hadügyminiszter szólalt fel. Beszédében áttekintést nyújtott a bizottság régebbi összeállításában tett intézkedésekről. A bizottság a lakosság legszélesebb köréit, a különböző testületeket, a zemsztvokat, a községi képviselőtestületeket, a nagy és kisiparosokat, ugyancsak a tudomány és technika képviselőit meghívta, hogy vegyenek részt a munkálkodásban. A régebbi bizottság arra korlátozta tevékenységét, hogy a meglevő technikai segéd-
eszközöket hasznosítsa és kibővítsé. Az új bizottságnak munició-gyárak és magánvállalatok létesítésére is ki-

terjedt a tevékenysége. Anglia előleggel biztosította a gyárak részére a tüzelőanyag szállítását. Anglia gondoskodott szakszerűen kiképzett munkásokról és a készítmények szállításának szabályozásáról. Katonai érdekből ki-telepítették az ellenség által veszélyeztetett területekről az ipari vállalatokat is. Az új löszer bizottságnak nagyobb és nehezebb a feladata, mert elődje intézkedéseit a lehető leghatásosabbá kell tennie.

Kulomzin a birodalmi tanács elnöke kijelentette, hogy fél-győzelem a gazdasági függés további veszélyével fenyegeti a hazát. Ezért szükséges, hogy gondoskodjanak a szárazföldi és tengeri haderő minden szükségletének fedezéséről.

Rodzianko a дума elnöke nyomatékosan tiltakozott a béke gondolata ellen, mielőtt az ellenséget teljesen le nem győzték és végleg még nem semmisítették. A nemzet morális erejét a háború szerencsétlen fordulatai nem törlik meg. A nemzet erkölcsi ereje szilárd, rendíthetetlen. Rodzianko ezután felszólította a cárt, hogy szólítsa az egész orosz népet a szent munkában való részvételre, egy, a cár és a nemzet bizalmát bíró kormány erős és ügyes vezetése alatt. Az orosz nép, midőn mint ledönthetetlen sziklafal uralkodója köré tömörül, határtalan önmegtartóztatásra képes. Az orosz nép szilárdan el van térve, hogy mindörökké lerázza magáról a gyűlölt német béklyót.

Oroszország tíz évig is harcol.

(Visszavonulás egész az Ural mögé.)

Amsterdam. Rodziank, az orosz дума elnöke egy svéd hírlapíró előtt a következőket mondotta:

— Az entente hatalmak a kellő mennyiségű municiót nélkülözik. Lehet, hogy Oroszország öt, vagy esetleg tíz évig is fog harcolni. Ha szükséges, tetadjuk Pétervárt is és az Ural mögé vonulunk vissza. Még ha Svédország hátbatámad, akkor is tovább harcolunk. Tizenkét millió katonánk van, akik az utolsó csepp vérükig kitartanak, amíg egy ellenség is orosz földön áll.

Pusztítanak a visszavonuló oroszok.

Rotterdam. A Rotterdamsche Kurant a következőket jelenti: Breszt-Litovszk menekülő lakossága negyven kilométer hosszú menetben ment a városból kifelé. Elvonulásuk után az oroszok a házakat megsemmisítették, úgy hogy Breszt-Litovszk tulajdonképpen már nem is létezik. Rigában az oroszok több mint harmincezer rubel értékű fát pusztítottak el.

A Balti tenger mentét kiűrik.

Stockholm. Kronstadt várparancsnoka rendeletet adott ki, amelyben meghagyja, hogy minden munkabíró férfi, asszony és gyermek jelentkezzen erődtelési munkálatokra. Dünaburg kereskedői el-

szállították árukészletüket, a városból elvitték a kórházakat, gyűjteményeket, ép így Wiinát is teljesen kiűrtették. Polgárember ez utóbbi helyen egyetlenegy sínos. A városban tegnap este heves ágyuzást lehetett hallani. Gottland keleti partján, Ljugarnban a házak falai megremegtek az ágyuzástól. Wilnában, Minszkben a birodalmi bank főintézetét bezárták.

Szibériába kell húzni az oroszokat.

Davos. A Matin katonai szakértője azt hiszi, hogy a németek folytatják keleti offenzívájukat s nyugaton továbbra is védekezésre szorúlnak. A németek el akarják hódítani az oroszok európai tengerpartjait, hogy Oroszországnak csak ázsiai vasútja és az északi és Jeges tenger révén legyen összeköttetése a világgal.

A cár a fronton.

Pétervár, szeptember 6. Miklós cár az arcvonásra utazott.

A helyettes generalisszimus.

Kopenhága. Pétervárról jelentik: A cár Russkij tábornokot hadsereg főparancsnok helyettesé nevezte ki.

Riga elfoglalása előtt.

Pétervár, szeptember 6. A Rjezs nyugtalanul kérde a hadvezetőséget, hogy meddig fogják előre engedni a német offenzívát? Nagy aggodalmat kelt Pétervárott a Riga—Reval vasút összeköttetésének megszakítása. Katonai tekintélyek azon a véleményen vannak, hogy Riga nagyon hamar fog Varsó sorsára jutni. A helyzet majdnem azonos azzal, amelyben a lengyel főváros volt. Hindenburg egész bizonyosan a legrövidebb időn belül Riga ura lesz. A Ruszkoje Slovo katonai szakértője is ezen a véleményen van.

A bukovinai határharcok.

Csernovic. szeptember 6. A bukovinai határon élénk harcok folytak az elmúlt két napon. A mi csapataink az ellenséget kényszerítették számos ponton arra, hogy lövészárkakat földjé. Támadásaink, amelyeket erős ágyútűz is támogatott, nagy veszteségeket okozott az oroszoknak, azonkívül számos fogoly is jutott a kezünkbe.

A cár nem tér vissza Pétervárra.

Stockholm. A cár elutazása a frontra csak arra való, hogy a cári székhelynek Pétervárról Moszkvába helyezését elburkolják. A cár a frontról nem tér vissza pétervári palotájába, hanem véglegesen Moszkvába megy.

Rémület az orosz fővárosban.

Stockholm. Az oroszok Duna-frontjának megrendítése az orosz fővárosban kétségbeejtő hangulatot idézett elő. A legvadabb hírek kergetik egymást. Tegnap délután például az a hír terjedt el Pétervárott, hogy Russkij tábornok hadseregét, amely Rigát védi, megsemmisítően megverték és Rigát már el is foglalták a németek, akik feltartóztatlanul nyomulnak tovább Pétervár felé. A hírek terjesztői közül igen sokat letartóztattak és a felizgatott hangulat lecsillapítására este a következő hivatalos cáfolatot tették közé;

— Ellenségeink különböző riasztó híreket terjesztenek, amelyeket sajnos, eleinte elhisznek. Védelmi állásunk jelenleg nincs meggyengítve. Bizonyára senki sem becsüli le a legközelebbi napokban fenyegető veszélyeket, de bűnn lenne a haza ellen, ha idő előtt pánikot idéznénk elő.

Budapest. A Pester Lloyd Frankfurtból hivatalosan jelenti, hogy Pétervár rendőrfőkapitányát meggyilkolták. A merénylet részleteiről még nincs híradás.

Megkezdődött a hadi-adó kivetése.

(Mélytányosan állapítja meg az adót a kivető-bizottság.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, szeptember 6.

A hadi-adók kivetése Aradon ma kezdődött meg. A pénzügyigazgatóság egyik földszinti termében már reggel kilenc órakor összeült az adókivetéssel megbízott bizottság, a melynek elnöke Baross Lajos dr. a tagjai Heinrich Sándor, Neuman Adolf báró, Hechs Vilmos, Nattland Bernát, Weisz Márton, Schütz Henrik dr. és a kincstár részéről Kuzman Dénes pénzügyi titkár. A pénzügyigazgatóság javaslatában összesen százötvenhárom olyan aradi polgárt állapított meg, a kiknek huszezer koronát meghaladó jövedelmük van, a kikre tehát kivethető a hadiadó. Előreláthatólag így a bizottságnak hosszabb ideig tartó munkája lesz.

A tárgyalás zárt volt, miután a felek az adójavasattal szemben, ha annak összegét túl magasnak találják, kifogásokat emelnek olyan képen, hogy jövedelmük nagyságáról bizonyítékokat szolgáltatnak.

A mai tárgyaláson tizenöt polgár hadiadóját állapította meg a bizottság. A felek legnagyobb részét személyesen jelentek meg a tárgyaláson. A bizottság általában azokat az adóösszegeket állapította meg, melyeket a pénzügyigazgatóság javaslatba hozott. Egyes méltánylást érdemlő esetekben lecsökkentették a kivetésre javasolt összeget.

A bizottság mai tárgyalásáról Baross Lajos dr., a bizottság elnöke, az Aradi Közlöny munkatársának ezeket mondotta:

— Ma, az első napon, kilenc órakor megalkultunk és délután három óráig tárgyaltunk. Sokat dolgoztunk, de sajnos keveset haladtunk. Mindössze tizenöt aradi polgár adóját vetettük ki. A legtöbb esetben a pénzügyigazgatóság által javasolt összegeket nem változtattuk meg. De a bizottság elég méltányosan működik és indokolt esetekben a kivett összegek jóval kisebbek a javasoltaknál. A tárgyalások teljesen s'mán folynak, viták vagy incidensek nem fordultak elő. Mielőtt megállapítjuk az adókat, az adatokat pontosan átvizsgáljuk s csak ezek alapján határozzunk. A tárgyalások valószínűleg két-három hétig fognak tartani.

Ma különben a következők adóját tárgyalták: Koch Dániel mechanikus, Lengyel Manó butorgyáros, Reinhart Kálmán ipariskolai igazgató és butorgyáros, özvegy Andrényné Károlyné, özvegy báró Andrényné Károlyné vaskereskedő, Dobiaschi József lőporgyáros, Verbos Nándor butorgyáros, özvegy Jakabffy Zoltánné fölbirtokos, Hechs Vilmos gyógyszerész, Darányi János t. b. főszolgabíró, Tömör János tőkepénzes, Hoffmann Adolf gyárigazgató, Reusz Sándor háztulajdonos, Scheiber Lajos vendéglős és Fodor Gyula bankigazgató.

A bizottság Lengyel Manó butorgyárosra javasolt összeget változtatta meg elsőnek. Lengyel ugyanis igazolta, hogy a butoripar a háboru alatt gyengébben prosperál, mint a békében. A bizottság ezért csak kisebb összegű hadiadót vetett ki rá. Ugyanígy okokból kifolyólag még Reinhart Kálmán és Verbos Nándor butorkereskedők adóját is megváltoztatta. A többieké, nagyjában a pénzügyigazgatóság javaslatát fogadták el.

Neuman Dániel báró, ifjú Neuman Adolf báró, Neuman Alfréd báró, id. Neuman Adolf báró és Neuman Károly báró szeszgyárosok hadiadó kivételése is mára volt kitűzve, azonban mikor rájuk került a sor, két bizottsági tag már eltávozott s a bizottság nem volt határozatképes.

A tárgyalást holnap folytatják.

Százezer emberrel támadtak az angolok a Suvla-öbölben.

(A török csapatok helyzete kitűnő. — Mindenhol vereség éri az ostromlokat.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, szeptember 6.

A főhadiszállás közli: E hó negyedikén a Dardanelláknál egy angol buvárhajót elsüllyesztettünk és három tisztet, huszonöt matrózt elfogtunk. Anaforta szakaszában felderítő osztágaink éjszaka sikeres meglepő rohamot intéztek az ellenség ellen, amely alkalommal ismét nagy zsákmányt ejtettek. E hó negyedikén tüzésrészünk egy a Bujuk-kemikli-i parton állomásozó ellenséges szállítógőzösön tüzet okozott. Ariburnui szakaszon a tüzésrész harci és bombavetés tovább tartott. Szedil Bahr szakaszában az ellenséges tüzésrész minden eredmény nélkül lövöldözött Aldsi-Tepe partjait. E hó negyedikén anatóliai ütegeink hatásosan bombázták az ellenséges bárkákat. Elles-Burnu fok közelében ugyancsak hatásosan bombáztuk, a Szedil Bahrnál levő ellenséges ütegeket és táborát. Az ellenséges ütegek tüzelésünket viszonzni igyekeztek, de elnémitottuk őket. Az ellenséget kényszerítettük arra is, hogy táborhelyét otthagyja és más helyen üssön táborát. Este ütegeink az ellenséges torpedónaszádokat, amelyek a bejáratához közeledni igyekeztek, visszavonulásra kényszerítették. Egy ellenséges gőzöst, amely tüzésrész tüzelésünk következtében visszamaradt, a sötétség beállta után nyílt tengerre vontak. A többi arcvonalon nem történt változás. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A német követség a gallipoli diadalmas harcokról.

Konstantinápoly. A konstantinápolyi német követség a következő nyilatkozatot adta ki:

Pera, 1915. augusztus 31. A komoly katonai helyzet nem tény, hanem csak ürügy az állítólagos török kormány ellenes mozgalmakról szóló tendenciózus hírek korholására. Erről szó sem lehet. Törökországnak a világ-háborúba történt belépése óta a helyzet

itt sohasem volt fényesebb és reményteljesebb, mint épen most.

Az angoloknak a Suvla-öbölben augusztus 6-án partra szállított 100.000 emberből álló csapata az ellenség legnagyobb erőfeszítése a március 18-iki elvesztett tengeri csatája óta. Az ezen, a gallipoli viszonyokhoz mérten óriási csapatoktól remélt eredmény azonban nem csak hogy elmaradt, de ezen csapatokat a törökök augusztus 17. és 18-iki, valamint az augusztus 27. és 28-iki nagy csatákban érzékenyen megverte.

Az angol balszárny visszavonása, a holttestekkel borított mezők, az összes szigetekről jelentett tulzsfolt kórházhajók, az angol tisztvesztéségi lajstromok és az angol sajtó független része világos hangon beszélnek. Eme török győzelmek és az ellenségnek a déli részekben történt eredményes megtámadása nemcsak nagyon emelték a hadsereg hangulatát, hanem egyúttal megerősítették a népek a kormány iránt érzett bizalmát. Minden a Dardanellákból ideérkező tiszt fentartás nélkül elismeri a török csapatok fölényét, elismeri, hogy az új Törökország szellemétől áthatva eme csapatok oszálatra méltó eredményeket értek el. Számos angol fogoly és sebesült egyértelműen bevallja, hogy angol-francia expedíciós hadsereg kétségbeesett helyzetben van. Eme kijelentéseket igazolja ezen emberek sajnálatraméltó, rossz táplálásra való kinézése.

A municiógyártás teljes mértékben folyik és váratlanul nagy előállítóképességével a török szervezőtehetség fényes bizonyítványa. Ily körülmények között igazán nem lehet kitalálni, hogy ki is csináljon itt forradalmat.

Kitüntetések. A király Graszal József 63. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot az ellenséggel szemben tanúsított hősiességéért a Signum laudisszal tüntette ki. Graszal, aki az Aradi Első Takarékpénztár tisztviselője, még a háboru kitörésekor vonult hadba. Azóta két ízben súlyosan megsebesült s most harmadszor került vissza a harcra. A király az ellenség előtt tanúsított vitéz és eredményteljes magatartásának elismeréséül az ellenség előtt azóta elesett Vorbuchner-Krausz Frigyes 6. honvéd gyalogezredbeli századosnak, a hadidiszitményes 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta. Végül Bakonyi Kálmán Acev. gépészmérnöknek, aki a táviró ezrednél van beosztva s még a háboru első hónapjaiban megkapta az ezüst vitézségi érmét, most a Signum laudist adományozta vitéz magatartása elismeréséül az uralkodó. — Tauber János 28. tábori ágyúezredbeli tartalékos főhadnagynak, aki tudvalevőleg közeli rokonságban áll az aradi báró Neuman-osaláddal, a király az ellenség előtt tanúsított kitűnő szolgálatai elismeréséül a hadiékítményes katonai érdemkereszt 3. osztályát adományozta.

Jogügyi főtanácsosi kinevezés. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére Tötössy Géza dr. jogügyi tanácsost a VI. fizetési osztályba jogügyi főtanácsossá nevezte ki. Az aradi kincstári ügyészség nagytudású és általános tiszteletben álló vezetőjének hivatali rangjában előmenetele Arad hivatalos és társadalmi köreiből szinte örömmel találkozott és Tötössy jogügyi főtanácsost ma már elhalmozták gratulációkkal.

Bratianunak el kell hagyni a helyét.

(Beválthatatlan ígéretek az ententenak. — A kormányválság nehézségei.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Bukarest, szeptember 6.

Rothelf Rudolf, a Vossische Zeitung kiküldött tudósítója jelenti Bukarestből:

A román képviselőház elnöke, Pherekyde március 15-én a következőket mondotta az „Ausiro-magyar részvénytársaság” néhány tisztviselőjének:

— Meg vagyok róla győződve, hogy a Dardanellák egy-két héten belül elesnek. Akkor mi is megkezdjük a háborút s azért azt tanácslom önöknek, utazzanak el.

lehetőségét, hogy a Bratianu kabinettet átalakítsák oly módon, hogy Bratianu miniszterelnök, Constinescu pénzügyminiszter és Anghilescu köz-munkügyi miniszter lépjenek s helyüket a kevés számú oroszellenes liberálisok valamelyike veszi át. E tekintetben számba jöhetnek Missir, a szenátus elnöke, vagy Stere Konstantin, a jassy-i egyetem rektora és a kamara alelnöke, Stelian, a volt igazságügyminiszter és Ninitescu volt kereskedelemügyi miniszter.

„Jos Neamti”.

Bukarest. Crainceanu volt hadügyminiszter, Bratianu intim barátja, a legelkeseredettebb háborus heccelő átvette a legerősebb román lap, az Universul vezetését. Az Universul a legutóbbi időben németbarát hangulatú volt. Crainceanu a lap vezető helyén igéri meg, hogy nemzeti magatartást fog tanusítani, küzdeni fog a haza megnagyobbításáért és a román népnek egy államban való egyesítéséért.

Egy új lap, amelynek címe „Jos Neamti” (Le a nemetekkel) proskripciós listát kezd közölni azokról, akik mint „árulók” és „kémek” nem érdemlik meg a polgárjogot. Néhány képviselő Take Jonescu vezetésével a kamara új ülészakájának első ülésén egy értelmű törvényjavaslatot szándékozik benyújtani.

A bukaresti diákok megemlékeztek arról, hogy 314 év előtt augusztus 31-én „gyilkolták” meg „Viteazu” Mihályt s emlékünnepet tartottak e napon. E napon a Bukarester Tagblatt szerkesztőségét és nyomdáját, amelyet az utóbbi időben már kétszer rombolt szét a csőcselék, erős rendőri kordon őrizte.

Az első proskripciós listán az evangélikus egyházközség elnöke, a Steana Romana petroleum-társaság egyik igazgatója, Buamba, Pop Gyula, a Bukarester Tagblatt kiadója, Geinewgel nagykereskedő, több német cég képviselője, Parvan egyetemi tanár, Rakomsky szocialista vezér, Brociner lapkiadó, egy hasonló nevű ezredes fivére szerepelnek.

Romániát nem szabad háborúba sodorni a Bratianu-kormánynak.

Bukarest. Carp Péter lapja, a Moldova legutóbbi számában a jassy-i, Marghiloman-párti konzervatív Opinia következő epés sorait reprodukálja: „Romániának meg kell menteni a szerbeket.”

A Moldova az Opinia ezen sorait többek között a következő jellemző megjegyzéssel kíséri:

„Ez a hír nem új, már hosszabb idő óta makacsul terjesztik... De ez a hír, amelyet liberális oldalról terjesztenek és amelynek a hadseregben is gyökeret akarnak alapozni, nagyon veszedelmes játék, mert egészen alaptalan. Románia nem fog háborúba bocsátkozni a győztes Németországgal és Ausztria-Magyarországgal. A hadügyminiszter tudja ezt, mert ő mint miniszterelnök ezekkel a hatalmakkal ma olyan tárgyalásokat folytat, amelyek minden háborús szándékot kizárnak. Bratianu miniszterelnök politikája nem fog bennünket háborúba sodorni a központi hatalmakkal. Sajnos azonban, egy szerencsétlen semlegességhez fog vezetni és nem egy energikus akcióhoz Besszarabia ellen.

Terményeket szénért.

Bukarest. Az „Adeverul” jelenti: A Románia és Németország között létrejött megállapodás alapján, Románia a közel napokban nagyobb mennyiségű sziléziai szénét kap Németországból. A szénszállító kocsiakat Románia terménnyel megrakva köteles Németországnak visszaküldeni. Az első szénszállítmány már meg is érkezett Brassóba.

Román államférfiak külföldön.

Bukarest. Antonescu Viktor igazságügyi miniszter 15 napig terjedő szabadságra Predealon és Brassón át Svájcba utazott.

Brassó, szeptember 6. Az „Inainte” című lap azt írja, hogy Antonescu Párisba és Londonba utazott, hogy Constinescu pénzügyminiszter megbízásából a Blanc-Artiste által megkezdett pénzügyi tárgyalásokat folytassa, amelyek eddig nem vezettek kedvező eredményre. A pénz után azud egyre kiábrándultabb — írja az „Inainte” — s a mostanig követett gazdasági politikai baljóslatu hatása napról-napra érezhetőbb lesz és még nem érkeztünk meg azon csapások végéhez, amelyeket át kell élnünk.

Lshovary Sándor párisi román követ, akinek leánya tragikus halált halt Bukarestben, a jövő kedden utazik vissza Párisba, hogy a követség ügyeinek vezetését újból átvegye.

Péter levele a cárhoz.

Bukarest, szeptember 6. A „Glasnic” című szerb lap írja a következőket: A király és a trónörökös Miklós cárnak levelet küldtek egy külön futár által. Ennek a levélnek — írja a szerb lap — nagy fontosságot tulajdonítanak, amennyiben, a minthallatszik, kiegészíti a szerb kormány válaszát a négyesszövetség jegyzékére.

Bulgáriában elkobozzák a leszálló repülőgépeket.

Szófia. A minisztertanács elhatározta, hogy minden idegen repülőgépet, mely bolgár területen leszáll, lefogja.

Tilos a löporárusítás Romániában.

Bukarest, szeptember 6. A hadügyminiszter betiltotta a löporárusítást vadászati célokra.

Hadsegélyző bélyegadó.

Bukarest, szeptember 6. A postaigazgatóság elhatározta, hogy minden táviratnál tíz filléres hadsegélyző bélyegadót kell leróni. A trafikok a távirati lapokat s nélküli nem adhatják el.

Hogy Bratianu kötelezettségei tényleg olyanok-e, mint azt a kamara elnöke állította, az kérdéses. Kétségtelen azonban, hogy Bratianu kötelezettségeket vállalt magára a négyesszövetséggel szemben, a jelenlegi helyzetben azonban kizárt dolog, hogy ezeknek a kötelezettségeknek eleget is tehessen. Egy rendszerváltozás azáltal, hogy a liberális kabinettet konzervatív váltaná fel, belpolitikai okokból igen nehéz lenne. A konzervatív-párt elnöke, Marghiloman azzal az ürügygyel, hogy személyes biztonsága veszélyeztetve lenne, már előre is visszautasítja részvételét a kabinetben.

Maiorescu és Carp talán későbbiek lennének kabinettet alakítani, de ők csak ostromállapottal tudnának kormányozni. Maiorescu, a legközelebbi napokban tér vissza egyik csehországi fürdőhelyről. Hogy ostromállapot következne be s új választás a legszigorúbb rendőri nyomás alatt, megnehezítik, hogy a konzervatív párt, amelynek az országban amúgy is csak kevés híve van, vegye át a kormányt. Mérlegelik azonban annak

Pflanzer-Baltin hadseregparancsnok szolgálati jubileuma a fronton.

(Hogyan ünnepelték a tábornokot katonái. — Negyven év az uralkodó és a haza szolgálatában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 6.

Hosszu hetekig nem érkezett a hivatalos vezérkari jelentésekben hír a diadalmas éssaki harcok egyik igen népszerű és sok dicsőséget aratott vezéréreől Pflanzer-Baltin Károly báróról. „A Dnyeszter mellett a helyzet változatlan” — volt minden, amit Hóter altábornagy Bukovina diadalmos visszahódításáról napról-napra hírről adott. A rokoni mocsarak területére csapó oroszországi előnyomulásunk, de különösen Luck várának elfoglalása megindította végre az oroszok legdélibb frontját, amelynek csapásait, nyomását feljebb folytatott offenzívánk sikere érdekében hősi szilárdsággal állta a Pflanzer-Baltin hadsereg. Szeptember elején ismét aktív fellépéssel indult előre a hadsereg az oroszok ellen.

Azokban a napokban, amikor a lovassági tábornok serege a pozícióheréből ismét offenzívára tért át, szép ünnepséget ülték Pflanzer-Baltin báró főhadiszállásán. W. István aradi magántisztviselő, aki a hadseregparancsnok főhadiszállásán a tábori távirónál teljesít szolgálatot, érdekesen írja le a következőkben az Aradi Közlöny számára a katonáitól ragadó szeretettel körülvezt tábornok negyven esztendő szolgálati jubileumának megünneplését.

— Szeptember 1-én, szerdán, Pflanzer-Baltin tábornok szokásához híven, autójával a frontra ment. Ez alatt az idő alatt a vezérkari tisztek és a szolgálataira beosztott legénység az excellenciás ur lakosztályát virágokkal és zöld galyakkal díszítette fel. Az egyik szobában elhelyezték azt az életnagyságu olajfestményt, melyet a múzeum számára Hans Ede főhadnagy akadémiai festőművész készített.

Az életnagyságu kép Pflanzer-Baltin Károly bárót lovassági tábornoki egyenruhájában

(piros nadrág, lilakék attila) teljes díszben ábrázolja élethűen. A jénvő katonáskodó festőművész igazán remekelt ezen alkotásával.

A kép alatt virágkoszorú volt s benne virágokból ez a dátum:

1875 - 1915.

Esetülé a hadseregparancsnok lakosztályában összegyűltek a tiszt urak. Különböző kommandók képviseltették magukat. Hét óra tájban érkezett haza autójával az ünnepi készületekről mit sem sejtő tábornok és lakosztályához tartott. Amint a küszöböt átlépte, lelkes „Eljen!” és „Hoch!” kiáltás fogadta. Ezután előlépett Zeinek vezérkari ezredes, az Etappenkommandó főnöke és meglepetéssel teljes szavakban üdvözölte Pflanzer-Baltin bárót katonáskodásának negyven éves jubileuma alkalmából. Majd Schotisch ezredes a 7. Armeé hódolatát és szeretetszavainak tolmácsolta szintén szívhezszólóan.

Az excellenciás ur nem az az ember, aki egyhamar el tud érzékenyülni, de ez a nem várt, meglepetés ünnepelés mégis annyira meghatotta, hogy alig bír szóhoz jutni. Nagyon szép és hazafiaságtól áthatott szavakban köszönte meg a reá nézve örökké feledhetetlen, kitüntető figyelmet. Esze a tiszt urak az excellenciás ur tiszteletére vacsorát adtak, ahol szintén lelkes hangú felköszöntőkkel ünnepelték a jubileus hadseregparancsnokot.

Itt említem meg, hogy az excellenciás urat szülővárosa, Pécs törvényhatósága, csapataink újabb galiciai fényes győzelmei alkalmából, hosszabb táviratban üdvözölte, mire az excellenciás ur szintén hosszabb hazafias táviratban válaszolt.

játsza a legjobb szerepeket. Hála szerepben látjuk viszont a kitűnő művésznőt a Nordisk-filmgyár legfrissebb újdonságában: A száműzött-ben. Ziegler Mária ünnepelt művésznőt — Fröhlich Elza — a szerelme teszi száműzötté. Fabra gróf észreveszi Mária elhidegtülését s bosszút esküdött ellene. Azzal gyanúsítja meg volt szerelmét, hogy drága nyaktűjét ellopta tőle. Máriát elítélik s a börtönben egy gyermeknek ad életet, akinek apja a sötétlelkű gróf. Mária a gyermekével együtt a társadalom üldözöttjei közé kerül. Keserves esztendő után felszökken a lány a szerelmes egy fiatal emberbe, akin Mária megpillantja a nyaktűt, amelyért elzárta őt. Ekkor tudja meg, hogy leányának udvarlója Fabra gróf unokabocsa. A görög gróf is felfedezi a fiatalok szerelmét s szétválasztja őket. Nem gondolt arra, hogy ezzel saját gyermekét ölte meg. A sors nem marad adós: tragikus halállal fejeződik be az élete. A kiemelkedő szépségű Nordisk-dramát kedden mutatja be az Apolló új hadiképekkel együtt.

AZ ARADI KOZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 141

Fuchs István hősi halála.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, szeptember 6.

• Ismét egy aradi tartalékos tiszt hősi halálának szomorú hírének jelentik haza, ismét letört egy fiatal élet, amely a legszebb reményekkel volt tele. Fuchs István, egyik erdélyi gyalogezred tartalékos hadnagya Oroszlengyelország egyik katonai kórházában kieszenvedett.

A hősi halált halt tartalékos hadnagy Fuchs Ignácnak, az aradi Neuman gyár nagytekintélyű irodafőnökének fia volt. Fuchs Ignácnak mind a három gyermekét, mind a három fiát elszóltatta otthonról a seregeket hadba hívó szó. A három fiu közül István volt a legidősebb, aki ezredével a háború kezdete óta Porosz-Szilézia határán, majd Oroszlengyelországban küzdött anélkül, hogy a háború kezdete óta csak egy napi szabadságot is élvezett volna. A középső fiu, György a háború folyamán vonult be s most mint tüzérkadett teljesít szolgálatot, a legfiatalabb fiu, Károly önkéntesi évet szolgált, mikor a háború kitört s róla már hónapok óta semmi hírt sem kaptak hozzátartozói. A duklai harcok folyamán tűnt el.

Fuchs István a bécsi Ländlerbanknak volt tisztviselője s önkéntesi évet a bécsi Hoch- und Deutschmeister gyalogezrednél szolgált le s már mint tartalékos tisztet neveztek ki az erdélyi gyalogezredhez. A téli hadjáratot Hindenburg seregei közt küzdötte végig a gyalogezred s az időközben hadnaggyá kinevezett tartalékos tiszt, nagy offenzívák folyamán pedig Galiciában harcolt.

Legutóbb zászlóaljsegédtiszt szolgálatot teljesített Fuchs István s nehéz szolgálat közben érte őt utól sorsa is. Ezrede Cholm alatt harcolt, amikor Fuchsnak egy fontos parancsot kellett egyik parancsnokságtól a másikhoz lovon eljuttatni. A sűrű golyózápor közepette bátran indult el a fiatal — alig huszonegy éves — hadnagy, de alig haladt néhány száz métert, egy ellenséges golyó fején talált.

Az első hírt megsebesüléséről négy héttel ezelőtt kapták szülei. Közvetlen felebbvőjé, Ott őrnagy küldte meg a szomorú hírt a szülőknek azon megjegyzés kapesán, hogy a hősi hadnagyot megsebesülése után a kórházba szállították, de hogy azóta mi történt vele, nem tudja, mert ezrede időközben folytatja előnyomulását. Szülei a hiob-hír vétele után azonnal Bécsbe utaztak s mindent megtettek, hogy kinyomozhassák sebesült fiuk holétét, de hasztalan. Végre nyolc nap előtt megkapták az első pozitív hírt: Fuchs István hű tisztiszlágja írta meg egy levélben, hogy gazdáját felhívta érte, s súlyos sebével a zamosce-i katonai kórházba szállították, ahol már öt hete ápolják. Időközben megoperálták s azóta állapotában lényeges javulás állott be — írta a tisztilegény.

Fuchs Ignác az újabb híradásra ismét Bécsbe utazott, hogy engedélyt eszközöljön ki maga és felesége számára, hogy sebesült fiukat meglátogathassák, vagy ha ez akadályokba ütközik, hogy a sebesült hadnagyot szállítsák valamelyik bécsi kórházba. A szülőknek azonban már nem adatott meg, hogy fiukat élve viszontláthassák: ma távirat érkezett hozzájuk a zamoscei kórházparancsnokságtól, amelyben tudatták, hogy Fuchs István tartalékos hadnagy sebébe belehalt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

• Az aradi zenekonzervatóriumba a beiratások szeptember hó 1-én megkezdődtek. Müllermüller József igazgató, Szabadság-tér. 2987

• A haláltelefon. (Szenzációs detektívdráma az Urániában.) Egy olyan detektívfilmet mutat be ma a színház, mely ha pályázatot irának ki, melyik film tudja a legtöbb trükköt felmutatni: kétségelensül első díjat nyerne. A technika leghatásosabb trükkjeinek egész leghatásosabbát mutatja be az a film, mely csupa hatás, csupa rendezés. Maga a darab meséje csak keret, hogy a dolgokat be lehessen állítani. Egy fiatal grótot hádjába kerít egy nő és azon szexuális, egy villanyszerelővel szövetségbe, villamos szikra erejével megöli és kifosztja áldozatát. Csak a detektív furfangja képes a dolgot kibogozni és a bűnösöket a törvény elé állítani. A meglepetés: az invenció egész új trükk magas feszültségű áram, mint réblégyver. A kép nemcsak nagyon érdekes, hanem egyike a legjobb detektívkepeknek, nem rémdráma, hanem finoman szőtt történet, mely azonban a magas technikai készültségével és berendezésével szédti el a nézőt. — „A rezervista álma,” a szezon legragyobb sikere, diadalmas körútjában legközelebb az Uránia műsorán fog szerepelni.

• Nordisk-premier az Apollóban. (A száműzött — Fröhlich Elzával.) Amióta Asta Nielsen utai elváltak a Nordisk-filmgyártól, Fröhlich Elza, ez a csodálatosan szép szőke diva

Erdélyi románok válasza a bukaresti izgatóknak

(A „szökevények“ nem beszélhetnek Erdély nevében. — A mi románjaink nem kérnek a kancsuka-uralomból.)

Az Aradi Közlöny tudósítása.

Arad, szeptember 6.

A brassói Desteptarea szeptember 2-kán megjelent számában olvassuk ezt a figyelemre-méltó cikket:

— A mai világháború kitörése után nem sokkal Poklewsky-Kozial ur, Oroszország nagykövete bukaresti követe és a mindenféle menekültek aranymacanása, hárba vett a mi erdélyi bujdosóink részére egy átfutó rovatot a romániai oroszofil újságokban ezen szenzációkeltésre hivatott cím alatt: „Erdély megszólal!“ (Magyarozandó, hogy Romániában Magyarország nemcsak Királyságnak insoni részét értik Erdély alatt, a mely a mi halys földrajzi fogalmaink szerint értendő volna, hanem Magyarországnak egész tisztáninnyi részét, mint olyant, a melyet többé-kevésbé románok is laknak. Tehát erdélyiek alatt a romániai újságok az összes magyarországi románokat értik.)

Ebben a rovatban — a mely a második nyilvános szószék lett — oly hivatással, hogy a római arénák és a Dácia terembei háborus fellépéseket támogassa és előmozdítse, mondták el mondanivalójukat a legfeszesebb és legnagyobb méretű menekülteink, mindig ugyanazon kopott és különféle variánsokban kiadott szövegmintákat ismételve mag, de soha el nem felejtve azzal feszíteni, hogy „Erdély“ nevében beszélnek. És minthogy a romániai közönség legnagyobb része az erdélyi románok helyzete, gondolkodási és érzelmi módja, valamint aspirációi felől ép oly jól van informálva, mint Kamczatka felől — Erdély, a mi bűszke Erdélyünk, bűszke mint egy mesebeli ország, az ő terra incognita-beli csábító varázsaival annyira mag tudta bűvölni Bukarest könnyelmű közönségét, hogy ez — egyéb látvány hiányában — megadta magát és tapsolt, minthán betört a földet az a vakmerő kijelentés előtt, hogy a korona és az uralkodó család Romániában nem egyéb, mint egy „nevetséges semmi“ és behunyta szemét azon bárgy állítás előtt, hogy a németek, a barbár németek — Verzingelori utódai. (Ezen két kijelentést Lucaciú László, a romániai kultúrügynök jelenlegi elnöke tette Bukarestben a római arénában tartott egyik meetingen.) akit a franciák mint őseik, a gallok szabadságának legnagyobb hőseit imádnak. „az erdélyiek“ ellátásuk kisded dolgait és minden orvátlanságukat és butaságukat szívesen vették, miből az Erdély szent nevében mondatott el. Meggondolatlan frázisok vad orgája következett, a mely tetőpontját érte Lucaciú László a Liga elnökének nevében a minden oroszok cárijához intézett azon felhívásban, hogy ez kebelezzék be a román tartományokat a Romanov dinasztia jogára alatt a „szent“ moszkovita birodalomhoz.

Mivel a hurt igen erősen megfeszítették, el kellett pattannia — és azon pillanatban pattant el, midőn a mi menekülteink, a kikben a romániai tisztességes közvélemény eleinte javíthatatlan álmódosítókat és idealistákat látott, leleplezték önmagukat és Poklewsky Kozial ur leglelkismeretlenebb ügyvédeknek bizonyultak.

Azt hisszük tehát, elérkezett a mi számunkra is, akik nem voltunk képesek tüzhelyünket elhagyni, a pillanat azon kérdés fel-

tevésére: Kik tulajdonképpen az igazi erdélyiek és mikor és hol szólal meg az igazi Erdély? Azt tartjuk, meg kell végre adni az illő feleletet erre a kérdésre, mivel a romániai komoly közvéleményben menekülteink behódolási állást kötött rengeteg daczba és vannak Bukarestnek még zavaros megbeszélésben németek, akik még mindig a menekülteink által Poklewsky Kozial ur költségével rendezett vásári látvány varázsa alatt állanak.

Nos hát, Erdélyt nem alkotja az a tíz-husz menekült, akik tele torokkal kiabálnak Bukarest kávéházában és söhajtának vagy szikoloznak az „Epoca“ és „Adeverul“ hasábjain, sem az a félszáz vagy tíz-tíz-száz jobb két-három egyén, akik hallgatnak, mint a ki másnak a házához került. Erdélyt az a három millió román alkotja, akik ősi szülőföldjükhöz és királyukhoz híven otthon maradtak, hogy szegénységüket és népüket megvédjék egy vad és ragadozó ellenség ellen. Nem, román királyságbeli testvérek, családotok ha azt hiszitek, hogy Erdélyt az a pár száz gyáva alkotja, akiknek hamlokán a „szökevény“ szögyenyítés helyegzője van, s akik ma a ti kenyereket koldulják, ellenértékképpen a forrongás szellemét és a rendetlenséget és anarchia magjait hozván magukkal és azt követelve tőlük, hogy állami önállóságotokat áldozzatok fel örökségük és ravaszságuk kedvéért. Erdélyt alkotja az a hatszáz ezer hős, akik elvérezték Galícia, Bukovina és Lengyelország mezején tiszteletet és becsületet hozva a román népek és megállítva a mindennemű román népek évszázados ellenségét. És ehhez a 600.000 harcolóhoz csatlakozik még 2.400.000 aggasztán, asszony, legényke és gyerek, akik összenőttek azzal a szülőfölddel, amelyet verjétekkel és lemondással dagasztanak, hogy Erdély történelmi lenakjain biztosítsák a faj fennmaradását.

Erdély nem szólal meg Bukarest kávéházaiban, sem a római arénákban, sem a Dácia-teremben, egy tobzódó és alakoskodó retorika önző kifejezéseiben. Erdély a százszázalékos győzelmi ujjongásaiban szólal meg, akik háborús nélkül teljesítik hazájuk és népük iránti kötelességüket idegen és távoli földeken és az özvegyek és árvák elfojtott sóhajaiban, akik őrzik a pusztát és gyászoló tüzhelyeket.

Nem veszítik észre, hogy a legkegyetlenebb gúny és undorító szemtelenség az, hogy egy pár gyáva és tobzódó szökevény beszéljen egy országrész szent nevében, a melyet szentté avatott hatszáz ezer felelmet nem ismerő harcolónak hősiessége és több mint két milliónak a vértanui türelme, akik a vasvilla és mindennapi kenyeret hozó eke szarvai mellett otthon maradtak?

Csakis a vakok, vagy azok, akiket csábítókerék (egyrámk?) ragyogása vakított el, nem tudták és nem képesek meglatni, mi történik Erdélyben? Csak a szűkített süketek, vagy a rubelék kísértő csörgetésétől eláukattak nem értették meg az igazi Erdély hangját és gondolkodási módját!

Töves volt valamennyinek — oroszok és oroszofilok, franciák és franciabarátok — hite, akik számítottak a háború elején és a háború alatt az osztrák-magyar monarchiabeli románoknak valamely torrongására, vagy tömeges

megszökésére. Ezek nem ismerték a magyarországi és bukovinai román népek sem múltját, sem gondolkodási módját. És ez a legveszélyesebb és legszörvösebb bizonyítéka annak, hogy mily kevésbé ismertek bennünket romániai testvéreink közül azok, akik a „nemzeti akadémia“t azon szándékkal indították meg, hogy a magyaroktól és németektől szabadítsanak meg és (viszont) a muszka jármot akaszták a nyakunkba.

Elérkezett már az ideje annak, hogy tudják meg egyezáramindankor, hogy az, a mi ellenállhatatlan erővel kergette harcban a román parasztságot nagy tömegeit, az ősi szülőföld iránti természetes szeretetük mellett a császár és király iránti ellátortíthatatlan, egy évszázados dinasztizmusban gyökeresedett hűség, a császári igazságosságban vetett hit és így, egy jobb napokban való remény volt, a melyeknek el kell jönniük, — és ezen felül az a tudata, hogy a monarchiabeli román paraszati sorsa, gazdasági és szellemi helyzete — bármilyen is volna — mégis jobb, mint a román királyságbeli román paraszati, nem is beszélve Bessarabiáról és Szerbia románjairól.

Ezen érzelmek, amelyek évszázados múltban gyökeresnek és mélyen összenőttek természetükkel és vérükkel, ezentúl is fegyvert adnak a kezükbe az erdélyi románoknak bárki ellen, még akkor is, ha a Kárpátok ormán szembe kerülnek ugyanazon nyelvű és vallású testvérekkel, amint hogy ez nem egyszer történt meg a bukovinai románokkal a Pruth partjain!

Végre az a mi műveit osztályunkat, értelmiségünket, az itteni, politikai, szellemi és gazdasági életünknek vezetőit a köznépünkkel egy testű és lélekű eligazította össze, megállapítván a monarchiabeli egész román népek határozott és nem ingadozó magatartását a mai világháborúval szemben, értelmes osztályoknak tántoríthatatlan hite volt, hogy az egyedüli veszedelem, amellyel szemben a mindannyunk román népek jövőben nem lesz meg a szükséges ellenálló ereje, az oroszok körülölgő és megsommisító törekvéseiben szimbolizált szláv veszedelem. Az, aki egy részleges és összehasonlíthatatlanul kisebb veszedelem igen kevésbé okadozott felelmetől kísérve nem látja a nagy és általános veszedelmes szörnyű keretét és így másképp gondolkodik, a román nép létezésének nem barátja, hanem ellensége.

És a román Erdélynek közös őrzése és hamisítatlan gondolkodási módja és ezen gondolkodási mód világos telméca kezdettől fogva a monarchiabeli egész román sajtó, amely szolidaritás és egyetértés, mint soha más kérdésekben. Ez az igazi szava Erdélynek és akinek tüle van, hallgassa meg!

Tehát még egyszer: Erdély nem az „Epoca“ zavaros és szenevedélyes hasábjain szólal meg, sem az „Igazság“ (Adeverul c. lap) hazug szószékén, hanem ezen kritikus és történelmi időkben nagy felelősségérzelmétől mélyen áthatott itteni felhatalmazott sajtója hangján.

Vagyis megmondjuk nyíltan és világosan: arra törekszünk, hogy éljünk és haljunk azon a földön, amelyen ősidőktől fogva léteztünk és a magyar állam keretein belül, amelyben a napvilágot láttuk. Ha ezen állam keretein belül nem pusztultunk el a szűkösség, rabság és szellemi és anyagi tehetetlenség hosszú századai alatt, annál kevésbé veszhetünk el máma, amikor lábaink alatt fekszik egy erős anyagi és erkölcsi alapzat és amikor etnikai létünk és fennmaradásunk biztosítását ellentállásunk ál-

tal bizonyított tehetségünk és abban az erőben látjuk, amelyet az idő szelleme és tetteink által nyújtandó jogaink tudata sugall! Az itteni életünket, bármily nyomorult is volna, semmi áron se vagyunk hajlandók a muszka kancsukával és akasztófával felcserélni még a „faj kiegészítése”-nek szikrázó és mulandó álmának kedvéért sem!

Igy érzünk és gondolkozunk mi valamennyien, püspöktől kezdve az utolsó parasztig és így beszélünk azért, mert a mi fennmaradási ösztönünk, multunk tradíciói és jövőnk perspektívái azt sugallja nekünk. Így szólal meg Erdély!

Elsülyesztett

angol oceánjáró

(Német buvárhajók munkája. — Amerikai polgár nem pusztult el.)

Zárhalt tudósítás.

London—Berlin, szept. 6.

A Reuter-ügynökség jelenti Queens-townból: Az Allan-Line társaság 10.920 tonnás Hesperian nevű Oceánjáró gőzösét, amelyen hétszáz utas volt, tegnap este utközben Tas-turt táján megtorpedózták. A gőzös nem sülyedt el teljesen. Hajótörött utasait legnagyobb részben ruházat nélkül Queens-townba hozták.

Newyork. A Hesperian Amerika felé volt utban. A személyzetten kívül 314 utast vitt, a kik között sok kanadai tiszt és katona volt, a kik a nyugati harctéren megsebesültek és gyógyosságuk teljes helyre állítása céljából hazatértek Kanadába. Ezek a tiszték elmondják, hogy a mentési munkálatok példás rendben történtek.

A Hesperian elsülyedt.

London. A Hesperian gőzös, a melyet tegnap este megtorpedóztak, fokozatosan mélyebbre sülyedt. A lassan betóduló víztömeg végül ma reggel háromnegyed hétkor teljesen a lenger fenekére süllyesztette a nagy gőzöst.

London. A Hesperian gőzös torpedólövés következtében sülyedt el. A megtorpedozás után a mentőcsónakokat rendben lebocsátották és az utasokat, valamint a legénységet nagyobb részét Queens-townba szállították. A hajó kapitánya és husz fegyveres legénység a lassan sülyedő hajó fedélzetén maradt abban a reményben, hogy gyorsan érkező segítséggel a gőzöst sikerül kimenteni. Ez a remény azonban nem teljesült, mert a Hesperian ma reggel 6 óra 47 perckor elsülyedt.

Nem volt amerikai utas az oceánjárón.

London. A queens-towni amerikai konzul jelenti, hogy a Hesperian gőzösnél amerikai polgár nem vesztette életét. Egyáltalán nem történt kár emberéletben, mert a gőzös nem sülyedt el a torpedólövés következtében, hanem lassan telt meg vízzel és utasait meg lehetett menteni. A megmentett utasok azt állítják, hogy a Hesperiant tengeralattjáró torpedóztatta meg.

Német buvárhajók tevékenysége.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Azzal a hírrel szemben, hogy a Hesperian oceánjáró gőzöst német buvárhajó torpedóztatta meg, egyelőre csak annyit jegyezhetünk meg, hogy a hajó elsülyedésétől szóló részletes jelentés ismerete előtt ezt határozottan nem lehet tudni.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: A Cymbaline nevű angol gőzöst elpusztították.

London. A Glim nevű három árbócos norvég vitorlást és Fros nevű dán gőzöst elsülyesztették. Mind a két hajó legénysége megmenekült.

H I R E K.

LEGÜJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Szerbia válasza az ententenak.

Lugano. A Tribuna athéni jelentés alapján közli a négyes entente-nak elküldött szerb válaszejegyzék tartalmát. A jegyzék szerint Szerbia az entente által kívánt területi engedményekért Görögországgal való közvetlen határszomszédság biztosítását követeli (tehát albán területek Szerbiához és Görögországhoz csatolását) továbbá azt, hogy Bulgária fegyveresen avatkozzon be a háborúba Szerbia érdekében, stratégiai kedvezőbb határvonalat állapítsanak meg Szerbia és Bulgária között és a két állam közt Szerbiának az 1912. évinél kedvezőbb szerződés létrejöttét garantálják az entente hatalmai.

Bulgária és Románia nem foghatnak fegyvert az entente mellett.

Lugano. A Secolo jelenti Szófiából: Bulgária és Románia között a Dobrudsa vitás területi ügyében még semmitéle megállapodás nem történt. Már pedig ilyen egyezség nélkül se Románia, se Bulgária nem léphet fel fegyveresen az entente érdekében.

Sztrájk, pénzhiány, katasztrófák Olaszországban.

Lugano. A firenzei hadiszergyárakban a munkások bérköveteléseik megtagsdása miatt többször sztrájkba léptek. Az agitáció, a mely a hadseregszállítók ellen irányul, egyre terjed. A munkáskamara kezdeményezésére a városi tanács elhatározta, hogy a hadseregszállításokat ezután nem adják magánvállalkozóknak, hanem a közigazgatási hatóságokra vagy a munkásszervezetekre bizzák.

Chlasso. Salandra miniszterelnök Paduában a hatóságok előtt kijelentette, hogy a győzelem biztos (?) Olaszországnak, de ehhez az szükséges, hogy minden olasz egyértelműen és állhatatosan legyen készen a nehéz áldozatokra.

Zürich. A firenzei polgári hadi-munka bizottság becsünte a katonák családjaik segélyezését, mert kifogyott a pénzből. A gazdag firenzei polgárok jóformán semmit sem adakoznak a segélyezési akcióra, milliómosok is alig egy pár lírát írtak alá.

Zürich. Bari környékén óriási felhőszekadás pusztított. A vihar következtében földbeomlások, robbanások is voltak. Igen sok ház dőlt össze, vasúti hidak pusztultak el; a bari-i főpályaudvar is beomlott. A halottak eddig megállapított száma 21. Az áradás tizenkétezer embert tett hajléktalanná. Bariban és egész Apuliában nyomott a hangulat.

Offenzívánk előrehaladása a várháromszögben.

Budapest. A Pester Lloyd haditudósítója jelenti a sajtóhadiszállásról: A wollnyniai várháromszög területén támadásunk lassan, de kielégítően tért nyer. A folyók az esőzések következtében mindenütt

kiléptek medrükből és elárasztották a területeket, ami előnyomulásunkat megakasztja. Tarnopoltól délnyugatra elfoglaltuk Osztrowot.

Amnesztiát a cár katonáinak. A finek besorozása.

Pétervár. A minisztertanács elhatározta, hogy általános amnesztiát adó cári ukáz kibocsátását javasolja mindazok részére, a kik a hadseregbe belépnek. A amnesztia csak a cár elleni bűntettek elkövetésére nem vonatkozik. A birodalmi tanács titkosulésen elhatározta, hogy az orosz véderőtörvényt Finnországra is kiterjesztik és a tinneket, akik eddig nagy évi adókat váltottak meg magukat a katonáskodás alól, besorozzák az orosz hadseregbe.

A pápa nem békit.

Amsterdam. A eu-ügynökségnek jelentik Rómából: A vatián lapja hivatalosan megcáfolja azt a hírt, hogy a pápa békeköveteket küldött Wilson elnökhöz.

— A kormány Vaszary temetésén. Budapestről jelentik: Vaszary Kolos bíboros, volt hercegprímás keszthelyi temetésén a magyar kormány Jankovich Béla közoktatási miniszter képviseli.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Sámy László dr. debreceni pénzügyi fogalmazót jelen állomáshelyén való meghagyás mellett a IX. fizetési osztályba pénzügyi segédtitkárrá nevezte.

— Kitérített svéd herceg. Budapestről jelentik: A király Károly svéd hercegnek a Vörös Kereszt hadiékítményes érdemcsillagát adományozta. A kitérítés a rokkant hadifogoly katonáinknak Svédországon át hazaszállítása alkalmából történt.

— Elhunyt országgyűlési képviselő. Budapestről jelentik: Ciocean János országgyűlési képviselő ma egyik budapesti szanatoriumban hatvanöt éves korában meghalt.

— Aradi színész hősi halála. Néhány nap előtt megírta az Aradi Közlöny egy Aradv. tisztviselő elbeszélésében, hogy az olasz hadseregben harcoló harminchármasok között Cziglán István kadét megsebesült. Az aradi színtársulat fiatal hősszerelmesének megsebesülése súlyos természetű volt: a tehetséges színész, aki kitűnő katona is volt, belehalt sebébe. Cziglán halála őszinte részvétet kelt. Tragikus, hogy a háború kitörése előtt újja szervezett aradi színtársulatnak már a második fiatal tagja veszté életét a harcokban. Léva! Elemért az északi harctéren érte az elleneséges golyó, Cziglán pedig az olaszokkal folytatott harcokban vesztette életét.

— Aradi katonák az Aradi Közlönyhöz. Az olasz harctérről a következő két érdekes levelet kaptuk:

— Tekintetes Kiadóhivatal! Hogy mint aradmegyei, illetve borosjenői áll. tanító r. k. kántor, én is olvashassam itt az olasz harctéren a nagyon kedves és tartalmas Közlönyt, kérem sziveskedjenek olmemre szept. 1. kezdettel b. lapjukat küldeni. Hazafias üdvözléttel Pálffy Pál Ruoff. Doberdói fensik 1915 IX/2.

— Tekintetes Szerkesztő Ur! Az Inf. Reg. 33 olaszokra vérezomjas altisztjei, akik a makaroni hegyek tövében vagyunk, alázattal kérjük, sziveskedjenek b. lapjának egy példányát szerény hajlékunkba küldeni. Hazafias tisztelettel társaim megbízásából Korp. Zeiner Józse.

— **Oroszországban börtönbe vett osztrák ellentengernagy.** Bécsből jelentik: *Mauler* József lovag, nyugalmazott osztrák-magyar ellentengernagy feleségével együtt Kiewben tartózkodott, amikor a háború kitört. Az oroszok nem engedték hazautazni a nyugalmazott törzstisztet, hanem feleségével együtt internálták. Semleges állam közvetítésével tárgyalásokat kezdtünk az orosz kormánnyal, hogy a *Mauler* házaspárt az osztrák Teplitzben rekedt *Almasow* orosz tábornokért és feleségéért cseréljék ki. A kicserélés mindmáig nem történt meg, mert kitudódott, hogy az orosz hatóságok az ellentengernagyot és feleségét **börtönbe vetették.** A külügyminisztérium erőlyesen megsürgette azonnali szabadonbocsátásukat és miután ez nem történt meg, legnap *Almasow* tábornokot, aki idáig személyes szabadságában korlátozva nem volt, letartóztatták és a karlsteini katonai fogházba szállították, *Almasow* feleségét pedig internálták. A külügyminisztérium egyidejűleg értesítést adott az orosz kormánynak, hogy ameddig *Maulert* szabadon nem bocsátják, addig az orosz t. bornok is a legszigorubb fogságban marad.

— **Az új hadikölcsön és a kormány előlege.** Budapestről jelentik: Egyik napilap vasárnapi számában foglalkozott a későbbi időpontban kibocsátandó harmadik hadikölcsönnel s többek közt azt írta, hogy az emisszió szeptember végén lesz és hogy erre a kormány a bankoknál már nagyobb előleget vett fel. Érdeklődünk a hír valódisága iránt illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a harmadik hadikölcsön kibocsátásának ideje még egyáltalán nincs elhatározva, de miután még a második kölcsön végleges kötvényei sincsenek az aláírók kezében s ez október első fele előtt nem is várható, kétségtelen, hogy szeptember havában a harmadik államkölcsönről szó sem lehet. Ami pedig azt a hirt illeti, mintha a kormány a második hadikölcsönt már teljesen igénybe vette, sőt nagyobb előlegre szorult volna, hangsúlyozni kell, hogy a kormány az újabb kölcsönre semmiféle előleget nem vett fel, erről egyáltalán szó sem esett és egyelőre erre semmiféle szükség sincs. A harmadik hadikölcsön tehát egyelőre csak kombinációkra adhat okot, de nem tartozik az aktualitások közé, miután a második hadikölcsön tényleg sikere minden várakozást felülmut.

— **Romániába szökött a sorozás elől.** *Kolozsvárról* jelentik: *Dragomir Altman* szebenmegyei lakosnak múlt év október havában kellett volna a néptelkesítési szemlére jelentkezni. Jóllehet erre a kötelezettségére a községi előjáróság tegnap több alkalommal figyelmeztetett, mégis *Dragomir* jobbnak látta, hogy Romániába szöködjön át a sorozás idejére, abban a reményben, hogy eme manipulációja nem fog feltűnni. Feltételezésben azonban csalódott, mert alig tette ki a lábát Romániából, máris fülön-csúpták a csendőrök. Haderő elleni vétség miatt egy évi fogházra ítélte el a szeben törvényszék; a kolozsvári kir. tábla, amely felebbezés folytán tárgyalta az ítéletet — a bizonyítás kiegészítését rendelte el.

— **Halálozás.** *Vidulovics Izidor* nyugdíjas városi adóvégrehajtó tegnap hatvannégy éves korában meghalt.

— **Zsidó imakönyvek és szertartási cikkek** *Pichler Sándornál* Szabadságtér 1. sz. 3385.

— **Kettős kitüntetés egy aradi rendőrtisztnek.** Ünnepies formák között ma már másodizben dekorálták *Beregi Sándor* dr. aradi rendőrfogalmazót, aki, mint megírtuk, mindkét lábára sebesülve került haza az olasz harctérről és jelenleg a liceum-kórházban fekszik. Ma az ismert havijárulékkal dotált első osztályu ezüst vitézségi érmet adták át neki, miután a harctéren már megkapta a bronzvitézségi érmet. *Beregi* dr. egyik honvédgyalogezredben zászlóalj-segédtsztként működött a harctéren. Az ezred parancsnoka, *Kratochvíll* Károly alezredes, József főherceg gyermekeinek évekig volt nevelője, megküldte az első osztályu vitézségi érmet Aradra, mert tudta, hogy *Beregi* dr. itt fekszik. Az érmet kísérő levelében megkérte a kórház katonai parancsnokát, adja át a kitüntetést olyan formák között, mint a harctéren szokás. *Gidófalvy* dr. honvédtörzsorvos a szokásos kísérettel jelent meg *Beregi* dr. ágyánál és átnyujtva az ezüstérmet kijelentette, hogy amióta ő a kórház parancsnoka, most másodszor történik meg az első osztályu vitézségi érem átadása. Örömet fejezte ki, hogy ő nyújthatja át *Beregi* dr.-nak a nagy ezüst érmet. Megtudtuk, hogy mivel szolgált rá az aradi rendőrtiszt erre a kitüntetésre. A *Krn* hogyan állott a honvédszászlóalj, amikor az olaszok rettenetes támadást intéztek állásaink ellen. A zászlóalj és a dandár parancsnokság között *Beregi* dr. mint segédtsztként közvetítette a telefon üzeneteket. A zászlóalj már nagyon lepadt, s tartani lehetett attól, hogy az ellenség áttöri az állást, még mielőtt a hadosztálytartalék odaér, ami legalább 18 órát vesz igénybe. *Beregi* dr. emlékezett rá, hogy egy bosnyák ezredet a rajvonában, tőlük néhány órányi távolságban felváltottak és az utolsó bosnyák század is készülődésben lehet már. Felsőbb felhatalmazás nélkül, de a dandárparancsnokság nevét felhasználva, telefonon kiadta az utasítást, hogy a bosnyák századot azonnal hívják az ő lövészárkaikhoz. Ez meg is történt és a bosnyákok segítségével feltartóztatták az ellenséget, amíg a hadosztálytól a tartalék megérkezett. Az aradi rendőrtisztet önálló gondolkodásáért és gyors intézkedéséért arany vitézségi éremre terjesztették föl, de a hadtestparancsnokság az első osztályu ezüst érmet juttatta neki.

— **Letartóztatott bakancsszállítók.** Budapestről jelentik: A főkapitányság a pécsi törvényszék vizsgálóbírájának megkeresésére letartóztatta *Balázs Rosenfeld* Oszkár magánhivatalnokot, lakik Holdtűz 3., *Krausz Vilmos* cipőkereskedőt, lakik Király-utca 14., *László Löwinger* L. pót ügyvédet, lakik Rákóczy-ut 63., *Bihari Bernstein Izidor* zongorakereskedőt, lakik Rákóczi-ut 14. és *Domajdik Alajos* cipészt, lakik Király-utca 72. A letartóztatás *Popper Dávid* és társa pécsi cég feljelentésére történt, akinek a letartóztatott emberek kétezer pár bakancsot szállítottak, a bakancsok azonban papírosbátarcsok voltak s teljesen hasznavehetetleneknek bizonyultak.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Salamon Tivadar* és neje *Harzel Emmi* 30. koronát adományozott az orsz. izr. patronage egyesület aradi fiókjá javára néh. özv. *Heimbach Adolfné* ravatalára szánt koszoru megváltásért, mely kegyeleles adományért köszönetet mond az elnökség.

— **A Török Vörös Félhold képeslevező-lapjait** 20 fillérért árusítja az Országos Bizottság (Budapest, képviselőház.)

— **Iskolatáskák legnagyobb választékban** a *Fischer* Nagyáruházában a Szabadságtéren, gyermekkoszúk és gyermekszékek gyári rak-tára. Legolcsóbb bevásárlási forrás *Fischer* Aruház. Fénykép kedvezmény. 227

— **Előnyös cipő-kiadásítás!** Temesvári üzletem felosztása miatt az összes onnan átszállított elsőrendű cipőt rendkívül mérsékelt áron bocsátom áruba. *Weinberger János* cipőáruháza, Arad, Andrassy-tér 20.

— **Régi levélbélyegeket és levelezéseket,** különösen magyarokat 1871—74-es évekből és osztrákokat 1850—58-ból; továbbá teljes bélyeggyűjteményeket, festményeket és egész könyvtárakat jó áron vesz *Kerpel Izó* könyvkereskedése. 193

— **Írógépeket, levélbélyeg-gyűjteményeket és egész könyvtárakat** méltányos áron vesz *Kerpel Izó* könyvkereskedése. 193

— **Papíráruból nagy engedményt** nyújt viszonteladókna *Kerpel* papírnagykereskedése. 193

— Az „Aradi Közlöny” egyes példányai Budapestén kaphatók *Breuer Nővérek* dohánytőzsdéjében VI., Teréz-körút 54.

— **Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére** felvételnek a *Messenger-boy* irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

VÁROS ÉS MEGYE

A tüzelőfa kiküszöbölése a városházán? A városi számvetésnél fölmerült az az ötlet, hogy a tüzelőfa drágasága miatt talán közzénnel fűthetne a város. Az *Andrényi Károly* és fiai cég beadványt intézett a gazdasági székhez, hogy a város 443 kályháját 101 ezer koronáért kicseréli szén-zályhákra. A gazdasági szék mai ülésén foglalkozott a kérdéssel és az a vélemény alakult ki, hogy a városnak nem érdemes ilyen nagy összeget befektetni a kályhákba. Különben is *Kneffel Károly* és fia cég ajánlatot tett, hogy a kályhákat darabonként 4 koronáért szénkályhákra alakítja át. A koksze és közénforgalmi vállalat porosz és magyar szénre, a *Kneffel* cég pedig különböző fajtájú szénre nyújtott be pályázatot. A bizottság számítása szerint a város 40 ezer koronát takarít meg, ha áttér a szénfűtésre. A mai ülésen azonban még nem határoztak a kérdés fölött, mert előbb ismerni akarják a városi mérnöki hivatal véleményét, vajon a kályhák átalakításával nem költ-e többet a város, mintha direkt új szénkályhákat vásárol. Ha a mérnöki hivatal a mellett dönt, hogy szénkályhákat kell beszerezni, akkor nyilvános versenytárgyalást fog hirdetni a város az új fűtőkészülékekre.

Folytatólagos sorrendje az Arad város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi szeptember hó 9-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. Szilágyvármegye törvényhatósága kéri, hogy a harcban elesett katonák özvegyeinek és árváinak segélyezése tárgyában hozott határozatához hasonló szellemű határozatot hozzunk és a m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz e tárgyban intézett feliratukat felterjesztése alakjában támozzassuk. A tisztügyesség bemutatja *Weisz Leóval* az arad- városi iparosanonciskola részére szállítandó olvasókönyvek és taneszközök tárgyában kötött szerződést jóváhagyás végett. *Andrényi Károly* és fiai cég ajánlata a város tulajdonához tartozó épületek fűtése tárgyában. A tanács előterjeszti, hogy *Szűcs Imre*, özv. *Hirsch Mihályné*, *Földi Hugó* és *Kollár János* által emelt új épületek bérjővedelmeire a községi adómentesség megadásuk. A tanács előterjesztése a m. kir. pénzügyigazgatóság által folyó évi május és június hónapban elő- és leírt állami adónak megfelelő községi adó elő- és leírása tárgyában. *Tomits Pál* vámszedő kérvénye nyugdíjaztatása iránt. Özv. *Wieser Mártonné* kérvénye kegydíj engedélyezése iránt. *Riedl Ernő* kérvénye családi pótlék tárgyában. A tanács előterjesztése a folyó évi október havi rendes közgyűlés hatánapjának a szünetre való tekintettel folyó évi október hó 27-ik napjára leendő kitűzése iránt. Özv. *Turcsányi Józsefné* kérvénye özvegyi ellátás iránt. Özv. *Turay Antalné* kérvénye özvegyi ellátás iránt.

A tanács jelentése Zeiván János lakbér nyugdíj összegének helyesítése iránt. Ugyanaz Issekutz Márton lakbér nyugdíj összegének helyesítése iránt. Zlinszky I. és Társa nyomdavidálat kérelme egységárainak újbóli megállapítása tárgyában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gyűjtogatással vádolt cselédleány. Az aradi királyi törvényszék esküdtbíróságának szeptemberi ülésén ma vette kezdetét. A mai esküdtbírósi tárgyalásra Luffér Mária és társának büntítve volt kitéve. Luffér Máriát a vádirat szerint 1913-ban Steiner Majer jószágügyi gazdálkodó reábirta, hogy egyik házát gyújtassa fel. Luffér Mária öt ízben kísérelte meg a ház felgyújtását, de egyszer sem sikerült. A csendőrlők azonban rájöttek a dolgra és Steiner Majer és büntérsé ellen megindult a vizsgálat. Az aradi királyi törvényszék gyűjtogatás címén mindkettőt vád alá helyezte. Az ügy többször volt kitéve tárgyalásra, de azt egyszer sem tartották meg. Az esküdtbíróség a mai tárgyalást is elnapolta, mert a vádlott, a ki időközben öngyilkosságot követett el, még mindig beteg, a tárgyaláson nem jelent meg.

SPORT.

+ Az Aradi Torna Egyesület háborús jótékonycélú sport versenyei. Az ATE. t. hó 8-án, szerdán (kisasszony napján) d. u. fél 4 órakor saját sporttelepén, az Óvár-téren a vak katonák szerényalapja javára országos athletikai viadalt, kötélhúzást és birkózó versenyt rendez. A versenyt a sebesült és beteg katonák díjmentesen nézhetik végig. Belépő-díjak: Ülőhely 60 fillér, állóhely 40 fillér, tag- és diák-jegy 20 fillér. Folyó hó 12-én (vasárnap) d. u. fél 4 órakor saját sporttelepén barátságos mérkőzést rendez a nagyvárad AC. I. és ATE. I. csapatai között a Török Vörös Félhold javára.

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Elmulasztotta a kötelességünknek ismerjük megköszönni jóindulatukat mind azoknak, akik felejtethetetlen gyermekünk végtisztvisztességén koszorúikkal és megjelenésükkel a mi nagy fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek. Különösen a Marta gyár tisztviselői kara fogadja önzetlen részvételükért soha el nem múló hálánkat és nagyrabecsülésünket.

Arad, 1915. szeptember 6-án.
8427 Juhász János és családja.

* Az ezen rovat alatt közzétett nem vállalunk felelősséget.

REJTELMEZ ITALI

B	ronak, pezsgőnek fűszere
O	rvos jól bevált gyógyszer
R	endnek hű öre a bélben
SZ	omjat olt reggel és délután
E	tvégyat javít és fokoz
K	inek meg nincs, annak okoz;
I	hatja apró és felnőtt,
GY	ermekek, katonák, debrók.
Ó	vószert fertőző bajnál
GY	ógyát, hol megvan a bai már;
V	ilágot végig bejárja
I	gazán nincs neki párja:
Z	zeus nektárja!

3432

Kapható Aradon Kardos Miklós és Fia Ártia cégénél.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Szeptember 7-én, kedden

A Nordisk Films Comp. ujdonsága.

A száműzött.

Dráma 3 felvonásban.

A főszerepet:
Else Fröhlich.

Az előadások 2/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

1621

2 gőz-prés, 4 kézi-prés, 15000. mm. szalma eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

8429

Első aradi gépszurozó vállalat

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönséget értesíteni, hogy legmodernebb

aszurozó gépet

szerentem be s így módomban áll a legizlésebb aszurozást igen jutányosan, gyorsan és pontosan elkészíteni. Szíves megrendeléseket kérek, kiváló tisztelettel 2795

Bornstein Márton

Lázár Vilmos-utca (Földes-palota).

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

Burgonya

napl árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok.

670. Telefon szám 670.

Azonnali, esetleg szeptember 15-i belépésre

keresek egy fűszer- és egy vaskereskedő segédet.

Ajánlatokat kér:

Messzer Lipót, Kisjenő.

3870

Keresünk

mielőbbi belépésre néhány évi gyakorlattal rendelkező magyar-német gépiró

levelezőt, esetleg levelezőnőt

központi irodánk részére.

Ajánlatok fizetési igények megjelölésével

Seidner Bernát és Fia címre Marosbors (Aradm.)

intézendők.

3428

Ziffer és Hollós
írógépvállalatát
Weitzer János-u 11.
szám alá (főpostával
szemben)

helyezte át.

Fagyapot,
mindennemű csomagolásra,

5 kg-os Szőlőládikák,

Állványok,
gyümölcs kezeléséhez és el-
tartásához

prompt szállítható.

Munk R. és Társa
csomagolóhordó és faárugyár
Karánsebes.

A gondos, jó munkájáról el-
ismert

harisnyakötőde
Andrássy-tér 20. szám
(Fischer Eliz-palotában.)

ajánlja magát a helybeli, mint
vidéki b. közönség figyelmébe.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára, valamint valódi

**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**
legjutányosabb árakban kap-
hatók:

Zimmermann Ignác
norinbergi, diszmű- és játé-
káru üzletében
Arad, Szabadság-tér 21.

Zongora- oktatást

nyerhetnek kezdők, kitűnő,
practicus módszer szerint.
Legjutányosabb ár mellett.

Cím a kiadóhivataiban. 1987

Az aradi kir. járásbíróság.

1915—9136/1. Pk. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. járásbíróság köz-
hírré teszi, hogy az állítólag elve-
szett következő okirat az „Arad-
megyei Takarékpénztár” eleki
fiókja által 150 kor. betét összeg-
ről szóló és IV—3786 sz. alatt ki-
állított betéti könyvecske megse-
misítése iránt, az eljárás Durszt
Teréz eleki lakos kérelmére folya-
matba tette. Ennek fogva felhívja
az említett okirat birtokosát, hogy
a jelen hirdetménynek a Budapesti
Közlönyben történt harmadszori be-
iktatását követő naptól számított
egy év alatt az okiratot a bíróság-
nál mutassa be, mert ellenkező
esetben a bíróság azt a jelzett
határidő beteltele után a folyamodó
újabb kérelmére, semmisnek fogja
nyilvánítani.

Arad, 1915. augusztus 28.

Dr. Kálmán Ferencz
kir. járásbíró.

3422

Leánynevelő-intézet

(Internátus)

Uri leányok részére.

Gondos nevelés.
Magántanulók
előkészítő tan-
folyama. Zene és
idegen nyelvek
oktatása.

2027

Arad,
József főherceg-ut 19.
Telefon 933.

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Miután sikerült
egy tömegben

3000

méter

**ősz és téli
szöveteket**

2000

méter

fekete és divat

bársonyt

rendkívül előnyösen
beszerezünk.

**Saját
érdeke,**

hogy őszi és téli szük-
ségletét az olcsóságok-
ról már ismert üzleteink-
ben szerezze be mielőbb.

Kész pongyo-
lák már 496 fill.-től

Flanell bluzok
már 296 fill.-től

Fekete divat-
aljak már 7.—kor.-tól
feljebb.

Elvállaljuk minden e
szakmába vágó cikkek
mérték utáni elkészíté-
sét jutányos árral.

Vidékre utánvét mel-
lett gyorsan és ponto-
san szállítunk.
Tessék mintákat kérni.

Tisztelettel:

**Marosparti
Áruházak**
tulajdonosa.

Főüzlet:
Forray-utca gróf Hunyady-palota.
Fióküzlet:
Weitzer J.-u. a főposta mellett.

Felhívás!

Felhívjuk az igen tisztelt vevőinket és a siremléket
vásárló közönséget, hogy mindannak dacára, hogy ma
már mindketten teljesítjük hazafiúi kötelességünket, mint
katonák üzemenket és sirközletünket teljes személyzet
és **Drasztill Nándor ur üzletvezetőnk személyes**
vezetése mellett teljes egészében tovább vezetjük, az
ő **27 évi gyakorlata** e szakmában elég garancia arra,
hogy ezen túl is minden igényeket kielégíthessünk és a
munkák legteljesebb mértékben elvégeztessenek.

**Legpontosabb
munka!**

**Legolcsóbb
árak!**

Minden munkáért 20 évi szavatosság!

Becsés jóindulatukat és támogatásukat kérve kiváló
tisztelettel:

8368

Menrath és Steiner
sirkőkereskedők és kőfaragó mesterek,
József főherceg-ut 11. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 3 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelkéndők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

HÁZASSÁG.

Tisztességes ismeretséget keresem házasság céljából egy feltétlen uri embernek, kinek nyugdíjas állása van. Levelet, a lapban jelezni, „Szolid” jellegre, melyet dupla borítékban a kiadóhivatal továbbít. 8442

LEVELEZÉS.

Fiatal uriember tisztességes szándékkal megismerkedne feltétlen intelligens, bájos uri leánnyal. Kérek választ „Tisztviselő” jellegre a kiadóhivatalba. 8443

ALKALMAZÁST KERES.

Egy 19 éves hadmentes fűszerkereskedő segéd állást keres. Szíves megkeresést kér Kolarov Miklós Arad, Illés-utca 119. sz. 8428

Ovadékkal

bíró 48 éves hadmentes egyén, aki négy nyelvet beszél felügyelői, pénztárosi vagy ehhez hasonló állást keres. Megkeresések „Komoly” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 888

ALKALMAZÁST NYER.

Fiatal vegyeskereskedősegédet f. hó 15-iki belépésre keres Rózsa József, Alsósimánd. 8426

Házmasternek

gyermektelen házaspár, vagy magános asszony, ki reggeltől délig kiszolgál, felvétetik Magyar-utca 22. sz. 8480

Jó fizetéssel

feltétlenül megbízható házvezetőnőt, ki a főzést is egyedül látja el, keresek szeptember 15-ére. Bemutakozások Nagy Farkasné-nál, Andrassy-tér 8., II. em. 8374

4 középiskolát

végzett fiatalembert gyakornokul keresünk. Kornis Testvérek, Vörösmarty-utca. 8885

Egy nagyobb kifizető fia felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy fiatal segéd

és egy tanuló felvétetik Neumann M. férfi ruha üzletében. 8888

Fiatal

vegyes szakmabeli segédet keres azonnali belépésre, Róth Mór és Társa. 8408

Intelligens leány,

aki 2—3 polgári végzett, elárúsítónőnek és egy tanuló leány felvétetik Ingusz L. és fia könyvkereskedésében. 8887

INGATLAN.

Közép-utca 25/a. sz.

jól fejlődő ház, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet az Aradi Kereskedelmi Banknál. 8311

ÜZLETEK.

Jóforgalmu fűszerüzlet

betegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8418

LAKÁST KERESNEK.

Különbejáratu

modernül butorozott szobát, lakást, legfűdőszobával, keres fiatalember — esetleg butor — állandó lakásul. Ajánlatot „D. K. tor” jellegével kiadóhivatal továbbít. 8441

KIADÓ LAKÁS.

Hatszobás

földszintes modern lakás azonnalra vagy november 1-re kiadó. Lakásnyilvántartási iroda. 8418

2 és 3 szobás

földszinti és elsőemeleti lakások november 1-re kiadók. Bővebbet Kiss Ernő-u. 1. 8445

Raktárnak is alkalmas

boros pince kiadó, József főherceg-ut 19. szám alatt. Ugyanott kétüres szobából álló emeleti udvari garzon lakás is kiadó, melyből az egyik szoba esetleg konyhává alakítható. 8444

Teljes berendezéssel

modern, légfűtéses háromszobás lakás kiadó. Megtekinthető délután 8—11 között. Apponyi-ut 8., I. s. 8380

Modern

négyszobás, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárattal) villany, gázberendezéssel, Török I.-u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

Kiadó!

elegánsan butorozott 2 szobás lakás, fűdőszoba (gázkályhával), esetleg konyhahasználattal is. Értekezhetni 1/2-től 1/4-ig Könyök-utca 6. sz., földszint 5. 8361

Orczy-utcaára néző

szép kétszobás utcai lakás novemberre kiadó. Orczy-utca 17. 8858

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmasternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy

lókarban levő zongora megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 8424

Lack

1 pántos cipő párja K 8, bársony pántos K 8, chewro 1 pántos K 11, bársony fűzős regatta K 11, bársony gombos regatta K 11, lack 1915. divat, 1/2, Tango K 10. Cipő Tőzsde, Apolló mozi mellett. 8405

Citrom

olcsóbb mint a piacon, legfinomabb körítet, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 8385

Veszek

uraktól levetett férfi ruhát, utazó táskát, valamint használt butorokat a legmagasabb árban. Beier Ignác, Szent Pál utca 12. 8085

Új és használt

és eladó könyvek Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében. Szabadság-tér 1. Telefon 808. 781

Szalámi

Fleischer-féle, nagyban és kicsinyben kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 8076

KÜLÖNFÉLE.

Keresek bárbe

templomi női illestat az új karzaton, II. vagy III. sorban. Bővebbet a Pick-üzlet. 8364

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

A drága citromot

teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1—2 evőkanálnyi egy pohár vízre adja a legpompásabb limonádét. 1 kiló ára 2.20 fillér. Legfinomabb hegyi málnaszörp kilója 2.40. Földes K. gyógyszerár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszerára Batthyány-utca. 12

6217—1915. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 12500 elnöki számú távirati rendelete folytán közhírré teszem, hogy a hadköteles cséplőgépészek és fűtők szabadsága szeptember hó 30-ig, a gőz- és motógépészek szabadsága pedig november 30-áig meghosszabbított.

Arad, 1915. szeptember hó 5. Varjassy, polgármester.

„Matteine”

poloska és molyirtó vállalat

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.

Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorzat, sem semmi más nem távolíttatik el s így az írtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 2811

Az „Orsói halhoz”,
Legnagyobb halkivitel.

Luttwák József

déligyümölcs és magyar termények kivitele

Asztalos Sándor-utca 8. szám.

(volt Spielmann-ház) saját ház.

Van szerencsém a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy az ünvepekre ismét egy nagy friss hal-küldemény érkezik. A mostani nehéz husviszonyok között is mindenestre olcsóbb a hal, mint a hus. Ha a közönség kellő támogatásban részesül, úgy minden héten szerzek egy nagyobb mennyiséget. Ugyanígy egy vaggon eredeti csehszlovákiai citrom érkezik, melyet útletemben darabonként 20 fillérért árusítok. I. rendű burgonya 100 kg.-monként K 14. 221

Tisztelettel
Luttwák József.

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy becserél; ugyancsak
régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Nagyszerűen bevált a harcok során károsodott és általában mindenkinél mint legjobb

Tájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, közhvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capitel compoa.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K — 80, 140, 2 —

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany országhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I. Elisabeth-str. 5.

Hapontkénti szétküldés.

8809